

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a Dr. Bödő Adrienn ügyvédi Iroda (8000 Székesfehérvár Várkörút utca 26-28., ügyintéző Dr. Bödő Adrienn ügyvéd) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek a Dr. Velencei György ügyvéd (7700 Mohács, Szabadság u. 4-6.) által képviselt **I.rendű alperes neve** (I.rendű alperes címe) I. rendű, és a CÉL Gazdasági Kft felszámoló (7623 Pécs, Hőgyes Endre utca 26.) által képviselt **II. rendű alperes neve** (II. rendű alperes címe) II. rendű alperesek ellen kártérítés és egyéb megfizetése iránt indított perében a Baranya Megyei Bíróság 2008. július 4. napján kelt 8.G.20.999/2007/35. számú ítélete ellen a felperes részéről 37, az I. rendű alperes részéről 38. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben megváltoztatja, és a keresetet teljes egészében elutasítja.

Mellőzi az alperesek elsőfokú perköltség fizetésére kötelezését, és kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 15 napon belül 960.000,- (kilencszázhatvanezer) forint első, és 930.240,- (kilencszázharmincezer-kettőszáznegyven) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A felperes az elsőfokú bíróság előtt előterjesztett, 10. sorszámú előkészítő iratában módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy a közte és az alperesek között a 2006. október 17-én kelt, emlékeztető megnevezésű okiratba foglalt megállapodás megtámadás folytán a Ptk. 210.§-ára figyelemmel érvénytelen, e megállapodás megkötésekor ugyanis az alperesek a felperest megtévesztették a tekintetben, hogy mennyi volt az I. rendű alperes mezőgazdasági termékértékesítési

szerződésen alapuló, II. rendű alperessel szemben fennálló, de az alperesek közt létrejött engedményezési szerződésekre tekintettel a felperes részére megfizetendő tartozásának összege. Állítása szerint az alperesek képviselői együttesen úgy nyilatkoztak a megállapodás aláírásakor, hogy az I. rendű alperesnek a csirkék ellenértéke kapcsán már csupán 10.500.000,- Ft tartozása áll fenn, ezzel szemben, 2006. október 17-én 17.587.366,- Ft volt a tartozás. Elismerte a felperes azt, hogy a megállapodás aláírását megelőzően az I. rendű alperes részletes elszámolást nem adott át, az elszámolásokhoz a felperes 2007. áprilisában jutott hozzá.

Az I. rendű alperessel szembeni marasztalási keresetet is előterjesztett a felperes, melyben az I. rendű alperest 9.812.480,- Ft megfizetésére kérte kötelezni, ebből 4.000.000,- Ft-ra azért tartott igényt, mert a II. rendű alperes felszámolásának kezdő időpontját követően az I. rendű alperes részéről átutalt 4.000.000,- Ft-ot a II. rendű alperes felszámolója felhívására vissza kellett fizetnie, álláspontja szerint azért, mert az alperesek közti engedményezési szerződés úgynevezett biztosítéki célú engedmény volt, és e 4.000.000,- Ft a felszámolás kezdő időpontja után beszédett összegnek minősülve a II. rendű alperes részére visszajárt. E 4.000.000,- Ft-os igényt csökkentette a felperes 1.350.000,- Ft-tal, mivel a II. rendű alperes felszámolójának tájékoztatása szerint a bejelentett hitelezői igénye megtérülése ilyen összeg erejéig várható. A felperes az I. rendű alperes október 17-i tartozásának meghatározása során a 10. sorszámú előkészítő iratában még a B-007-es turnusban nevelt csirkék ellenértékének felét vette figyelembe, levonásba helyezve 2.596.405,- Ft-ot, elismerve azt, hogy e turnus nevelésének félidejéig a neveléshez szükséges tápot a B. Rt. biztosította. Keresetét a 30. sorszámú előkészítő iratában 2.596.405-tal - 12.408.885 Ft.-ra - felemelte, és a 2006/B-007-es rotáció teljes árbevételeire igényt tartott, a továbbiakban már nem ismerte el azt, hogy az e turnusból a II. rendű alperest megillető árbevétel engedményezése a B. Rt részére megtörtént volna.

Keresete jogalapjaként a felperes elsődlegesen az engedményezést, másodlagosan a kártérítést jelölte meg.

Az I. rendű alperes a felperes keresetének elutasítását kérte. Vitatta, hogy a felperest megtévesztette volna, állította, hogy a megbeszélésen nem hangzott el az, hogy az I. rendű alperes által megfizetni vállalt 10.500.000,- Ft a mezőgazdasági termékértékesítési szerződésből eredő I. rendű alperesi tartozással megegyező összeg lenne, a felek ebben a kérdésben nem is tárgyaltak, a tárgyalás célja a II. rendű alperes felperes felé fennálló táptartozásának rendezése volt, ebből a tartozásból vállalt az I. rendű alperes 10.500.000,- Ft-ot megfizetni azzal a feltétellel, ha a felperes megteszi azt a nyilatkozatot, hogy az alperes által kifizetni vállalt összegen felül további követelése az I. rendű alperessel szemben nincs. Állította, hogy bár a mezőgazdasági termékértékesítési szerződés alapján a II. rendű alperesnek járó összeg valóban magasabb volt, ebből azonban jogosult volt levonni az általa az E. Rt. részére kifizetett gázszámla összegét, és az általa biztosított táp 1.521.889,- Ft ellenértékét. Vitatta, hogy a felperest a 2006/B-007. rotációból eredően fizetendő összeg 50%-a megilletné, állította, hogy e rotáció teljes bevételét

a II. rendű alperes a B. Rt-re engedményezte, akinek az I. rendű alperes 4.992.281,- Ft-ot ki is fizetett. Hivatkozott arra is, hogy jogosult volt a felperessel szemben fennálló tartozásába beszámítani a II. rendű alperest hibás teljesítés folytán terhelő 2.254.874,- Ft összegű kötbért .

II. rendű alperes a keresetre az elsőfokú eljárás során nem nyilatkozott.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a felperes keresetének részben helyt adott, megállapította, hogy a peres felek között M.-on 2006. október 17. napján (az ítélet rendelkező részében elírás folytán 2005.) létrejött emlékeztetőbe foglalt megállapodás érvénytelen. Az I. és II. rendű alperesek közti elszámolás eredményeként arra következtetésre jutott, hogy az I. rendű alperes a II. rendű alperes felé fennálló tartozásának összegét illetően a felperes a 2006. október 17-i emlékeztető 2007. január 10-i aláírásakor tévedésben volt, mert a II. rendű alperes mezőgazdasági termékértékesítési szerződésen alapuló követelése ekkor - az őt jogszerűen megillető kötbértartozás levonása után is - 17.928.892,- Ft volt, a megállapodásban megfizetni vállalt 10.500.000,- Ft-tal szemben. Ezért az elsőfokú bíróság - a részletes elszámolás eredményeként - az I. rendű alperest 7.504.006,-Ft megfizetésére kötelezte. A felperesnek azt a kereseti kérelmét, mely az I. rendű alperes által megfizetett, de a II. rendű alperes felszámolója felhívására a II. rendű alperesnek visszautalt összeg megtérítésére irányult, elutasította. Kifejtette, hogy az alperesek közti engedményezési szerződés úgynevezett teljesítési célú engedmény volt, a 4.000.000,- Ft kifizetésével a teljesítés a II. rendű alperes részéről megtörtént, a II. rendű alperesi késedelem, és a felperes által a felszámoló részére történt átutalás között pedig jogi összefüggés, okozati kapcsolat nem mutatkozik, ezért ezen összeget a Ptk. 339.§ (1) bekezdése alapján sem köteles az I. rendű alperes még egyszer megfizetni.

Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes által beszámíthatónak kizárólag a követelést találta, a befejező tápellenerőértékét, és a gázszámla összegét azonban figyelmen kívül hagyta. Álláspontja szerint az I. rendű alperes e követeléseket a felperessel szemben azért nem számíthatja be, mert e követelések nem az engedményezésről történő felperesi értesítést megelőző jogalapon keletkeztek, a I. rendű alperesnek ugyanis nem volt a szerződés alapján olyan kötelezettsége, hogy a II. rendű alperes részére tápot biztosítson, illetőleg, hogy helyette gázszámlát fizessen. Nem osztotta az elsőfokú bíróság azt az I. rendű alperesi álláspontot sem, hogy a 2006/B-007. rotáció árbevételeiből 4.992.281,- Ft a B. Rt-t illetné meg, álláspontja szerint a II. rendű alperes és a B. Rt. között létrejött engedményezési szerződések nem terjedtek ki a kereset tárgyává tett 5 rotáció egyikére sem.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes a kereset részbeni elutasítása, az I. rendű alperes a kereset részbeni teljesítése miatt jelentett be fellebbezést. A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet szerinti marasztalási összeg 4.000.000,- Ft-tal történő felemelését kérte, állította, hogy az alperesek közti engedményezési szerződés biztosítéki célú engedmény volt, és a felperes azért volt köteles a II. rendű alperes felszámolója felhívására a 4.000.000,- Ft-ot visszafizetni, mert azt az I. rendű alperes a felszámolás kezdő időpontja után, késedelmesen fizette meg.

Az I. rendű alperes fellebbezésében a kereset teljes elutasítását kérte, továbbra is arra hivatkozott, hogy a hibás teljesítés miatt járó kötbéren kívül jogosult volt beszámítani a befejező táp és gázszámla díját is, fenntartotta azt a hivatkozását is, hogy a B. Rt. részére kifizetett 4.992.281,- Ft a 2006/B-007-es rotációból a felperest nem illette meg.

A II. rendű alperes a felperes fellebbezésének teljesítését kérte.

A felperes fellebbezése alaptalan, az I. rendű alperes fellebbezése alapos.

Az elsőfokú bíróság ítéletének tényállását a másodfokú bíróság az alábbiak szerint pontosítja és egészíti ki:

A B. Rt és az alperesek közti háromoldalú megállapodások azon csirkék leadásából származó árbevételre vonatkoztak, mely csirkék takarmányozásához szükséges tápot a B Rt. biztosította. A 2006/B-007-es rotáció takarmányozása 2006. március végéig a B. Rt. által szállított tápmennyiségből történt, e rotáció telepítésére 2006. február 13-án került sor, 2006. március 7-én, a B. Rt-vel kötött engedményezési szerződések létrejöttékor az állomány a II. rendű alperes telephelyén volt. A felperes 2006. március végén kezdte meg a tápszállítást a II. rendű alperes részére. A B-007-es rotáció II. rendű alperest megillető árbevételéből az I. rendű alperes 4.992.281,- Ft-ot a B. Rt-nek kifizetett.

Mellőzi az elsőfokú bíróság ítélete tényállásának 6. oldal második bekezdéséből annak a ténynek a megállapítását, hogy az I. rendű alperes törvényes képviselője közölte, hogy az I. rendű alperes II. rendű alperessel szembeni tartozása 10.500.000,- Ft. Ehelyett tényként állapítja meg azt, hogy a 2006. október 17-i megbeszélés tárgya a II. rendű alperes felperes felé fennálló táptartozásának rendezése volt, ennek keretében ajánlott az I. rendű alperes 10,5 millió forintot azzal a feltétellel, hogy a felperes ennek kifizetése esetére a II. rendű alperessel szembeni további követelést nem érvényesít. A megbeszélésen a 10,5 millió forint mibenlétéről, arról, hogy ez az összeg milyen módon állt elő, nem esett szó. Az emlékeztetőt B. L., a megbeszélésen a felperes részéről jelenlévő személy, akinek képviseleti joga nem volt, faxon küldte el M. A.-nak a felperes ügyvezetőjének. Nem kommentálta az emlékeztetőben foglaltakat, nem referált a tárgyaláson elhangzottakról szóban M. A.-nak, részére szóbeli kiegészítő tájékoztatást sem adott.

M. A. az emlékeztetőt 2007. január 10-én írta alá és küldte meg faxon az I. rendű alperesnek.

Az így kiegészített tényállásra is figyelemmel téves az elsőfokú bíróság keresetnek részben helyt adó ítéleti döntése, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján - fellebbezett részében - részben

megváltoztatta, és a keresetet - az alábbi indokok miatt - teljes egészében elutasította.

Egyetért a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal abban kérdésben, hogy a felek közti jogvita elbírálásához elsődlegesen abban kellett állást foglalni, hogy az alperesek közt létrejött engedményezési szerződések biztosítéki vagy teljesítési célú engedményezések voltak. Azért ez az elsődleges kérdés, mert a felperes megállapítási keresetet a 2006. október 17-i megállapodás érvénytelenségére alapítva jogmegóvás címén - a Pp. 123.§-ára figyelemmel - csak akkor terjeszthet elő, ha az alperesek közti engedményezési szerződés teljesítési célú engedményezés volt, ugyanis csak ebben az esetben van a felperesnek arra lehetősége, hogy a megállapodás érvénytelensége esetén - a megállapodást mellőzve - a részletes elszámolás eredményeként mutatkozó tartozás megfizetésére az I. rendű alperes kötelezését kérje. Biztosítéki célú engedményezés esetén közömbös volna a megállapodás érvényessége, avagy érvénytelensége, a felperes ugyanis a felszámolás tényére figyelemmel teljesítést az I. rendű alperestől a II. rendű alperes felé fennálló kötelezettsége teljesítéseként a megállapodás érvénytelensége esetén sem igényelhetne. A másodlagos, a kártérítésre alapított kereseti kérelem elbírálása szempontjából pedig a támadott megállapodás érvényessége, avagy érvénytelensége közömbös.

Az alperesek közti engedményezési szerződés jogi megítélése tekintetében a másodfokú bíróság teljes mértékben osztja az elsőfokú bíróság jogi álláspontját is, egyetért a felhozott jogi indokkal is, e körben az elsőfokú bíróság ítélete kiegészítésre nem szorul.

Miután az alperesek közti engedményezési szerződés teljesítési célú engedményezés volt, a felperes az I. rendű alperestől a II. rendű alperes felszámolásától függetlenül igényelheti a teljesítést, és ezért jogai megóvása végett szükséges a közte és az alperesek közti emlékeztetőbe foglalt megállapodás érvénytelenségének megállapítása abból a célból, hogy e megállapodás félretehető, és a felek közti elszámolás megejthető legyen.

Nem ért azonban egyet a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság szerződés érvénytelensége körében elfoglalt jogi álláspontjával, nevezetesen azzal, hogy az emlékeztetőbe foglalt megállapodás tévedés folytán a Ptk. 210.§ (1) bekezdésére figyelemmel érvénytelen volna. Kiemeli a másodfokú bíróság, hogy a felperes keresetében tényként azt adta elő, hogy őt az I. rendű alperes a megállapodás megkötésekor megtévesztette, ezért megtámadását a Ptk. 210.§ (4) bekezdésére alapította. Miután azonban a megtévesztésben, mint többen a kevesebb a tévedés is benne van, helyesen vizsgálta az elsőfokú bíróság a Ptk. 210.§ (1) bekezdése törvényi feltételeinek megvalósulását is.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban az I. rendű alperes részéről sem megtévesztés nem történt, sem az nem állapítható meg, hogy a felperes lényeges

körülmény tekintetében tévedésben volt, és, hogy az esetleges tévedését a másik fél - az I. rendű alperes - okozta, vagy felismerhette.

A pontosított tényállásból egyértelműen kitűnik, hogy a megállapodást ténylegesen aláíró ügyvezető, M. A. és az október 17-i megbeszélésen jelenlévő I. rendű alperesi képviselő között a megállapodás felperesi ügyvezető részéről történt aláírását megelőzően semmiféle személyes kontaktus nem volt. A megbeszélésen jelenlévő, de képviseleti joggal nem rendelkező B. L. maga ismerte el azt, hogy azon kívül, hogy az emlékeztetőt faxon M. A. részére továbbította, semmit nem tett, a megbeszélésen elhangzottakból a felperes ügyvezetőjének sem írásban, sem szóban semmit nem továbbított, vele erről nem beszélt. Ilyen körülmények között közömbös az, hogy B. L. egyáltalán jelen volt e szóbeli megbeszélésen, és közömbös az is, hogy e megbeszélésen szóban mi hangzott el, miután a megbeszélésen szóban elhangzottakat a megállapodást aláíró M. A. nem ismerhette. Ebből következően a Ptk. 210.§ tényállási elemeinek megvalósulásánál csak a szerződés írásbeli tartalmát lehet figyelembe venni, a megbeszélésen szóban elhangzottakat azonban nem. Az emlékeztetőben pedig írásban, a felperes ügyvezetője által megismerhetően az szerepelt, hogy a „L. G. Kft - az engedményezési szerződésből reá hárulóan - kötelezettséget vállal arra, hogy a V. Kft részére 8 banki napon belül átutal 10.500.000,- Ft-ot”. Az emlékeztetőben semmiféle olyan tényközlés, ami a felperes megtévesztését jelenthetné, nincs, nem is utal arra az emlékeztető, hogy ez az összeg egyenlő lenne azzal az összeggel, ami a csirkék leadása folytán az I. rendű alperest a II. rendű alperes felé terhelné. E fajta közlés hiányában nem kerülhet szóba az I. rendű alperes részéről a szándékos tévedésbe ejtés (megtévesztés), valamint az sem, hogy a felperes esetleges - a tartozás valódi összege tekintetében fennálló - tévedését az I. rendű alperes okozta volna, személyes kontaktus hiányában pedig az sem merülhet fel, hogy ezt az esetleges felperesi tévedést az I. rendű alperes felismerhette.

Önmagában az a tény, hogy a felperes minden elszámolás igénye nélkül, az egyes termelési turnusokra vonatkozó elszámolások ismeretének hiányában fogadta el az alperesi ajánlatot, nem ad alapot a megállapodás megtámadására abból az okból, hogy az utólagosan ismertté vált elszámolások eredményeképpen esetlegesen a tartozás az elfogadott ajánlatban foglaltaktól eltér.

Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy egyébként az sem nyert bizonyítást a perben, hogy az alperesek a megbeszélésen azt állították volna, hogy a 10,5 millió forint az I. rendű alperes elszámolás eredményeképpen mutatkozó tartozásának összege, a tanúvallomások nem e tény, hanem a módosított tényállásban rögzített tényeket támasztják alá.

Nem állapítható meg a támadott megállapodás érvénytelensége a fentiekén túl azért sem, mert a felperes nem volt ténybeli tévedésben a megállapodás megkötésekor, az I. rendű alperes II. rendű alperes felé fennálló, mezőgazdasági termékértékesítési szerződésből eredő tartozásának összege ugyanis nem haladta meg az I. rendű alperes által megfizetni vállalt 10.500.000,- Ft összeget. E körben

osztja a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját, hogy az I. rendű alperes jogosult volt a II. rendű alperessel szemben fennálló kötbérkövetelése beszámítására, mégpedig az általa igényelt - egyébként a felperes által nem vitatott - összegben. Nem ért azonban egyet abban az elsőfokú bírósággal, hogy figyelmen kívül hagyható volna az az I. rendű alperesi hivatkozás, mely szerint a B-007-es rotáció árbevételéből mintegy 5.000.000,- Ft a B. Rt. részére kerül kifizetésre, valamint abban, hogy az I. rendű alperes által szolgáltatott táp ellenértéke, és a kifizetett közüzemi díjak ne volnának a felperesi követeléssel szemben beszámíthatók.

Nem osztja a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját, hogy a B. Rt részére engedményezett követelés a B-007-es rotációval nincs összefüggésben. Az elsőfokú bíróság ezt a következtetést a táp ellenértéke fizetési határidejéből vonta le, azonban e szerződési kikötés önmagában a szerződés értelmezésének alapjául nem szolgálhat. E szerződések értelmezésénél figyelembe kell venni azok célját is, nevezetesen, hogy a B. Rt az általa szállított táp ellenértékéhez kívánt a megkötött engedményezési szerződésekkel hozzájutni, mégpedig - akár csak a felperes az általa kötött szerződésekkel - azon állomány árbevételének engedményezése útján, mely állomány termeléséhez a tápot maga biztosította. Nem vitás tényállás az sem, hogy a B. Rt-vel megkötött engedményezési szerződések időpontjában a B-007-es rotáció a II. rendű alperesi telephelyen volt, és miután nem merült fel adat arra, hogy más is szállított ebben az időszakban tápot, a B-007-es rotáció takarmányozását nyilvánvalóan nem más, mint a B. Rt biztosította egészen március 23-ig, az első felperesi szállításig. Miután tehát más tápszállító személye nem merült fel, a B. Rt pedig valamennyi táp szállításának ellenértékét biztosítani kívánta az engedményezési szerződésekkel, e szerződéseket úgy kell értelmezni, hogy mindazoknak a turnusoknak az árbevételére vonatkoznak, amely turnusok neveléséhez szükséges tápot a B. Rt biztosította. Ily módon tehát a március 7-i engedményezési szerződés a B-007-es számú rotációra is vonatkozik, függetlenül attól, hogy abban nevesítve egyetlen rotáció sincs.

Az is kétségtelen tény, hogy ugyanezen B-007-es rotáció árbevételét a II. rendű alperes a felperesre is engedményezte a vele megkötött szerződésben, ennek az engedményezésnek azonban a korábbi engedményezés érvényességére kiható hatálya nincs. Az engedményezési szerződés alapján a B. Rt-t a B-007-es rotációból megillette az e rotáció felneveléséhez általa biztosított táp ellenértéke, melynek kifizetése 4.992.281,- Ft összegben megtörtént, így a felperes a saját engedményezési szerződése alapján az e rotációból eredő árbevételnek csak az ezt meghaladó részére tarthat igényt.

Az I. rendű alperes tápellenérték, és közüzemi díj beszámításával kapcsolatos igénye tárgyában helyesen hívta fel az elsőfokú bíróság a Ptk. 329.§ (3) bekezdését, tévedett azonban az alperes által érvényesített beszámítás jogalapja megítélése tekintetében akkor, amikor az I. rendű alperes által a II. rendű alperes részére nyújtott táp szolgáltatását, valamint a helyette történt közüzemi díj kifizetését a mezőgazdasági termékértékesítési szerződéstől jogilag független,

egyéb jogviszony keretében teljesített szolgáltatásnak minősítette. Az alperesek közt létrejött mezőgazdasági termékértékesítési szerződés teljesítése körében a felek - a Ptk. valamennyi szerződéstípusra irányadó - 277.§ (4) bekezdése értelmében együttműködésre voltak kötelesek. A kötelezettnek a szerződés teljesítése érdekében úgy kellett eljárnia, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, a jogosultnak pedig ugyanilyen módon elő kellett segítenie a teljesítést. A (5) bekezdés értelmében a felek a szerződés teljesítését érintő minden lényeges körülményről kötelesek voltak egymást tájékoztatni.

A perbeli esetben akkor, amikor a II. rendű alperes arról tájékoztatta az I. rendű alperest, hogy a felperes a tápszolgáltatást beszüntette, a felperes pedig akkor, amikor e közlést követően az állatállomány megmentése, és a termelés befejezése érdekében a tápot maga biztosította, valamint - a II. rendű alperes fizetéseképtelensége miatt - a közüzemi szolgáltatások fenntartása érdekében a közüzemi díjakat megfizette, a Ptk. 277.§ (4) bekezdése szerint járt el a fennálló mezőgazdasági termékértékesítési szerződés teljesítésének elősegítése érdekében. Ezért a tápszolgáltatás, mint I. rendű alperesi szolgáltatás ellenértékeként jelentkező követelés jogalapja, valamint a II. rendű alperes helyett kifizetett közüzemi díjak megtérítésének jogalapja nem független a felek közti mezőgazdasági termékértékesítési szerződéstől, a szolgáltatásra e szerződés teljesítése érdekében került sor, e követelések jogalapja a mezőgazdasági termékértékesítési szerződésre vezethető vissza, e mezőgazdasági termékértékesítési szerződés pedig az engedményezést megelőzően született, ezért az e szerződésen, mint jogalapon alapuló valamennyi beszámításnak a felperesi követeléssel szemben helye van.

A fentiekből az következik tehát, hogy a felperes nem volt ténybeli tévedésben a megállapodás megkötésekor, az az általa állított tény, hogy a 10.500.000,- Ft-tal szemben a II. rendű alperes tartozása 17.587.366,- Ft volt, téves. Hozzáteszi a másodfokú bíróság, hogy a felperes keresetfelemelése folytán - bár a felperes e ténybeli kereseti előadását nem módosította - valójában a ténybeli előadás is módosult annyiban, hogy a felperes által állított tartozás - a felemelt kereseti összeggel növelve - 20.183.771,- Ft volt. E felperes által állított tartozásból azonban le kell vonni a B. Rt részére kifizetett 4.992.281,- Ft-ot, az alperest kötbér címén megillető 2.254.874,-Ft-ot, a befejező táp költségét és a gázszámla költségét, azaz 1.521.889,- Ft-ot és 2 x 552.059,- Ft-ot. E tételek levonása után fennmaradó összeg 10.310.559,- Ft, mely nem több, hanem kevesebb az I. rendű alperes által megfizetni vállalt 10.500.000,- Ft-nál.

A támadott megállapodás érvénytelensége tehát nem állapítható meg, ezért a felperes megállapításra irányuló kereseti kérelmét el kellett utasítani. A felek közti megállapodás a Ptk. 205.§ (1) bekezdése szerinti szerződés, melyet az I. rendű alperes tartalmának megfelelően teljesített, így e szerződéssel kapcsolatban további igényrel - további tökeköveteléssel - a felperes nem léphet fel, ezért a marasztalásra irányuló kereseti kérelmét is el kellett utasítani.

Alapítan a felperes keresete kártérítés címén is. A Ptk. 339.§ (1) bekezdése értelmében, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles megtéríteni. E jogszabályhely alkalmazása során a kár mértékét a károkozó magatartás és a kár bekövetkezése közti ok-okozati összefüggést a károsultnak, jelen esetben a felperesnek kellett bizonyítania.

A felperes a fellebbezésben 4.000.000,- Ft - az elsőfokú eljárásban valójában 2.650.000,- Ft - összeg erejéig kártérítési igényét arra alapította, hogy a felszámolás kezdő időpontja után kifizetett 4.000.000,- Ft-ot vissza kellett adnia a felszámolónak, és ebből a felszámolási eljárás során 1.350.000,- Ft megtérülése várható. E körben kárát a hiányzó 2.650.000,- Ft-ban - a fellebbezésében 4.000.000,- Ft-ban - jelölte meg, az alperesi károkozó magatartást pedig abban, hogy az I. rendű alperes késedelmesen fizette meg a 4.000.000,- Ft-ot. A felperesi okfejtés az ok-okozati összefüggés tekintetében azonban téves. Miután, a fent kifejtettek szerint az alperesek közti szerződés úgynevezett teljesítési célú engedményezési szerződés volt, ennek sorsát a felszámolás ténye, és a felszámolás kezdő időpontja nem befolyásolta, a felperes az engedményezett követelés összegét a felszámolás kezdő időpontja után is jogosult volt beszédni az I. rendű alperestől. A felperesnek a II. rendű alperes javára visszafizetési kötelezettsége nem keletkezett, így, ha ezt az összeget mégis visszafizette, azt saját elhatározásából és kockázatára tette, ebben a folyamatban az I. rendű alperes részéről károkozó magatartás nem állapítható meg.

A felperes fennmaradó (12.408.885,- Ft - 2.650.000,- Ft) 9.691.885,- Ft összegű kereseti kérelme a megjelölt másodlagos jogcímen, azaz kártérítésként is alapítan. A felperes ezt az összeget sem a megállapodás alapján, sem pedig a megállapodás hiányában, a felek közti elszámolás eredményeként nem igényelhetné az I. rendű alperestől, nem létező tartozás meg nem fizetése pedig a Ptk.339.§-ának egyetlen tényállási elemét sem valósítja meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása folytán a felperes teljes egészében pervesztés lett, ezért az elsőfokú eljárásban felmerült költségek megtérítésére a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján a felperes köteles az I. rendű alperes részére, a másodfokú eljárásban pedig a perköltség-fizetés alapja az alperesi eredményes, és a felperesi eredménytelen fellebbezés. A perköltségként járó ügyvédi munkadíj mértékét a másodfokú bíróság az elsőfokú eljárásra a 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (2) és (5) bekezdése alapján állapította meg.

Pécs, 2008. december 10.

Dr. Veszely Józsefné s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Ildikó előadó bíró, Dr. Zóka Ferenc s.k. bíró

